

22.9.2009

Valtionhallinnon yhteisen työasemaratkaisun ja käyttäjätuen esiselvitys**Asettaminen**

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut valtionhallinnon yhteisen työasemaratkaisun ja käyttäjätuen esiselvityshankkeen.

Toimikausi

23.9.2009 – 30.6.2010

Tausta

Valtioneuvoston periaatepäätös valtionhallinnon IT-toiminnan kehittämisestä (15.6.2006) sisältää valtioneuvoston linjaukset ja tavoitteet valtion yhteisen IT-toiminnan kehittämiseksi vuosina 2006–2011. Periaatepäätöksessä esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi on käynnistetty viisi kehittämisohjelmaa: Asiakaslähtöiset sähköiset palvelut, Yhteentoimivuus, Yhteiset tietojärjestelmät, Yhtenäiset perustietotekniikkapalvelut ja Tietoturvallisuus ja varautuminen.

Yhtenäisiin perustietotekniikkapalveluihin luetaan periaatepäätöksessä kuuluvaksi mm. tietto- ja puhelinliikenne, työasemat toimisto- ja perusohjelmistoinen, turvallinen sähköposti sekä palvelinten käyttö- ja hallintapalvelut. Yhtenäisten perustietotekniikkapalveluiden kehittämisohjelmassa on valtiovarainministeriön hallinnonalalla käynnissä aktiviteetit valtion yhteisen, turvallisen tietoliikenne- ja viestintäratkaisun (VM 114:01/2006, VM 114:02/2006) ja valtion yhteisen viestintäratkaisun kehittämiseksi (VM 114:03/2006).

Valtioneuvoston periaatepäätöksen (15.6.2006) mukaisesti perustietotekniikkapalveluiden määrittäminen, hankinta ohjaus ja laadunvalvonta tuotetaan valtion hallinnon sisällä keskitetysti ja ne hankintaan pääsääntöisesti kaupallisilta markkinoilta tai erityyppisistä hallinnon sisäiseltä toimittajalta. Yhtenäisen työasemaympäristön tukemiseen valtion hallinnolla on tavoitetilassa keskitetty Helpdesk-toiminto, jossa tarvittava lähituki on hajautettu, mutta keskitetysti johdettu.

Tietoja valtion tietohallinnosta –tutkimuksen mukaan valtion tietohallinnon henkilötyötä noin 35 % käytetään perustietotekniikan tehtäviin. Perustietotekniikan kehittämisohjelmassa pyritään siirtämään tietohallintoon käytettävän henkilötyön painopistettä perustietotekniikan hallinnoinnista toimialaprosessien sähköistämiseen. Tietohallinnon henkilötyön vapauttaminen näille alueille on edellytys mm. Sähköisen asiainnoinnin ja demokratian hankkeen (SA-De) tavoitteiden toteutumiselle.

Yhtenäisellä perustietotekniikalla lisätään myös hallinnon toiminnan joustavuutta muun mu-

assa organisaatioiden muutostilanteissa, samoin kuin varmistetaan riittävän syvä osaaminen yhteisiksi valituilla alueilla.

Valtion paikallis- ja aluehallintoa ollaan uudistamassa. Hallinto- ja kuntaministeri Mari Kiviniemi asetti Aluehallinnon uudistamishankkeen 21.6.2007. Hankkeen toimikausi on 29.6.2007 – 31.12.2009. Aluehallintouudistus on tarkoitus toteuttaa kokonaisuudessaan vuoteen 2010 mennessä, siten, että aluehallinto organisoidaan vuoden 2010 alusta kahteen uuteen virastoon, joiden työnimet ovat ”Elinkeino-, liikenne- ja luonnonvarakeskus” ja ”Aluehallintovirasto”. Aluehallintouudistushankkeessa on linjattu, että nämä uudet viranomaiset keskittävät IT -toiminnassaan perustietotekniikkaratkaisuja Valtion IT-palvelukeskukselle sitä mukaa kun sen palveluvalikoima kehittyy (Uuden aluehallinnon tietojärjestelmätyöryhmän raportti, 30.10.2008).

Työasemaympäristö on tyypillisesti suuri energiankuluttaja. Motiva Oy:n tekemän selvityksen mukaan julkishallinnossa voitaisiin säästää jopa 9 miljoonaa euroa vuodessa ottamalla käyttöön työasemien sähkönsäästöominaisuudet. Tästä noin 20% voidaan arvioida olevan valtion hallinnon osuus, noin 1,8 miljoonaa euroa vuodessa.

Tavoitteet

Esitutkimuksen tavoitteena on tuottaa realistinen ja perusteltu ehdotus mallista, jolla työasemapalvelut järjestetään valtion hallinnolle, sekä ehdotus mallin toteuttamiseksi tarvittavista jatkotoimenpiteistä. Huomiota kiinnitetään työasemakonseptin lisäksi palvelutuotannon ja erityisesti käyttäjätuen organisointiin, käyttöönottomallin määrittelyyn, elinkaarikustannusrakenteisiin sekä työasemaympäristön käyttäjä- ja ympäristöystävällisyyteen.

Esitutkimuksen kohde-alueeseen kuuluu työasemaratkaisuihin yleisesti kuuluvat päätelaitteet, ohjelmistot ja laitteistot, etäkäyttöratkaisut, käytön tukiratkaisut sekä näiden osaluoiden tarvitsemat infrastruktuuripalvelut.

Tulos

Esitutkimusvaiheen tuloksena on esitutkimusraportti, joka sisältää realistisen käsityksen Valtion yhteisen työasemaratkaisun toteuttavuudesta, kustannustehokkuudesta ja tuottavuusvaikutuksista sekä päätösehdotuksen jatkotoimista aikatauluineen.

Tehtävä

Valtion yhteinen työasemaratkaisu- esitutkimushanke tuottaa esitutkimusraportin luonnoksen jatkosuunnitelmien 30.4.2010 mennessä. Luonnokseen pyydetään lausunnot ministeriöiltä hallinnonaloineen sekä hankkeen harkinnan mukaan muiltakin tahoilta. Esitutkimushanke vetää yhteen luonnokseen saadut lausunnot ja tuottaa lopullisen esitutkimusraportin 30.6.2010 mennessä. Tavoitteena on, että esitutkimusraportin mukainen Valtion yhteinen työasemaratkaisu on palvelutuotannossa Valtion IT- palvelukeskuksessa (VIP) vuoden 2011 aikana.

Esitutkimus jakautuu seuraaviin tehtäväkokonaisuuksiin:

Tarvekartoitus ja markkinaselvityskokonaisuus, joka tuottaa mahdollisimman kattavan selvityksen eri hallinnonalojen tunnistamista tarpeista työasemapalveluihin liittyen, sekä kattavan selvityksen työasemapalveluiden ennakoitavasta tarjonnasta kaupallisilla markkinoilla.

Arkkitehtuuri- ja palvelumäärittelykokonaisuus, joka kuvaa yleisellä tasolla valtion yhteisen työasemapalvelun toteutusarkkitehtuurin, palvelusisällön, palvelutasomäärittelyn, palvelun elinkaaren hallinnan periaatteet, palvelun käytön edellytykset, palveluhinnoittelun ja palvelun käyttöön liittyvät tuki- ja oheispalvelut. Palvelumäärittelykokonaisuudessa otetaan kantaa työasemapalvelun tuotannon periaatteisiin kotimaassa sekä ulkomailla.

Organisoinnin ja käyttöönottomallin kehityskokonaisuus, joka tuottaa palvelun hankinnan ja käyttöönoton periaatteet, sekä ehdotuksen palvelutuotannon organisoinnista. Erityistä huomiota kiinnitetään loppukäyttäjien tuen organisointiin, sekä virastojen, hallinnonalojen IT-palvelukeskusten ja Valtion IT palvelukeskuksen väliseen työnjakoon.

Kustannus- ja hyötyanalyysikokonaisuus, joka tuottaa selvityksen Valtion yhteisen työasemaratkaisun toteuttamiseen liittyvistä hyödyistä suhteessa tarvittaviin investointeihin ja nykyisiin kustannuksiin.

Esitutkimusvaiheen aikana valmistellaan myös työasemaympäristöön ja perustietotekniikan organisointiin liittyvät yleiset **linjaukset**.

Hankkeen rajaus

Valtion yhteinen työasemaratkaisu sisältää

- Työasemaympäristön toimisto- ja perusohjelmistoinen
- Työasemaympäristön edellyttämät lähiverkoin toiminnot
- Käyttäjätuen

Hankkeen piiriin kuuluvat mobiililaitteet ja muut päätelaitteet, joilla käytetään samoja palveluita kuin perinteisillä työasemilla. Lähiverkko ja sen aktiivilaitteet eivät kuulu hankkeen piiriin, lukuun ottamatta työasemaratkaisun edellyttämiä lähiverkon palveluita.

Hankkeen kohde-alueena on koko valtion hallinto.

Esitutkimuksen aikana ei tehdä varsinaisia tuoteratkaisuja, mutta erilaisia tuotekonsepteja ja niiden soveltuvuutta tullaan arvioimaan hankkeessa tekniseltä kannalta.

Organisointi

Ohjausryhmä

Valtion IT johtaja Yrjö Benson, Valtiovarainministeriö, pj.
 Kaupallinen johtaja Reijo Alén, Hansel Oy
 Tietohallintojohtaja Heikki Heikkilä, ALKU-hankkeen edustajana
 Tietohallintojohtaja, CIO, Markku Heikura, Verohallinto
 IT-päällikkö Timo Junnonen, patentti- ja rekisterihallitus
 Johtaja Anna-Maija Karjalainen, Valtiokonttori
 Johtaja Tuomo Kouhia, Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus
 Johtaja Tuija Kuusisto, HALTIK
 Tietohallintojohtaja Irma Nieminen, opetusministeriö
 Tietojärjestelmäpäällikkö Matti Sarjakoski, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
 Tietohallintojohtaja Pekka Sinkkilä, liikenne ja viestintäministeriö
 Tietohallintojohtaja Kristiina Soini, Suomen ympäristökeskus
 Tietohallintojohtaja Aki Siponen, Puolustusministeriö
 Toimialueen päällikkö Jukka Yli-Koivisto, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus
 Neuvotteleva virkamies Max Hamberg, Valtiovarainministeriö, sihteeri

Projektiryhmä

Hankepäällikkö Merja Aalto, Valtiokonttori, pj
 Asiantuntija Teemu Kuparinen, Valtiokonttori
 Neuvotteleva virkamies Max Hamberg, Valtiovarainministeriö, pysyvä asiantuntija

Lisäksi projektiryhmän työskentelyyn osallistuvat projektipäällikkö Kirsi Kokoi käyttäjätu-
 en suunnitteluun ja asiakkuuspäällikkö Tuomo Ahjokannas palvelun tuotteistamiseen liitty-
 vissä tehtävissä.

Hankeryhmä

Neuvotteleva virkamies Max Hamberg, Valtiovarainministeriö, pj.
 Erikoissuunnittelija Sirpa Astala, ulkoministeriö 1.11.2009 alkaen
 Atk-tukihenkilö Timo Bäckman, puolustuministeriö, vj.
 Järjestelmäpäällikkö Johan Ekströmin, HALTIK
 Järjestelmäasiantuntija Jan Elho, liikenne ja viestintäministeriö
 Suunnittelupäällikkö Erkki Halonen, Verohallinto
 ICT-järjestelmäsuunnittelija Mika Harmainen, puolustusministeriö, vj.
 Yksikönpäällikkö Harri Heikkinen, Suomen ympäristökeskus
 Erikoistutkija, Leif Hellén, Tilastokeskus
 Atk-tuotantopäällikkö Ari Huvinen, Maanmittauslaitos (MML)
 IT-päällikkö Jarmo Jonninen Finpro ry
 IT päällikkö Juha Knuutila, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
 Insinööri Seppo Kononen, Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskus
 Asiantuntija Teemu Kuparinen, Valtiokonttori
 Toimialapäällikkö Sasu Laitinen, Hansel Oy, vj.
 Projektijohtaja Jari Lohvansuu Alue ICT –yksikkö
 Pääsuunnittelija Kimmo Murto, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (RKTL)
 Tietotekniikkapäällikkö Arsi Mäkelä, puolustusministeriö
 Apulaistuotantopäällikkö Mika Nordman, Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus
 Tietohallintopäällikkö Marit Olander, Valtioneuvoston kanslia
 Yksikön päällikkö Timo Rantanen, Hansel Oy
 IT-suunnittelija Sami Saarikoski, opetusministeriö
 Tietotekniikkapäällikkö Jarmo Saarinen, ulkoministeriö

Tietohallintasuunnittelija Markku Uusiniemi, Valtion taidemuseo
 Palvelukoordinaattori Manne Willman, HALTIK, vj.
 Teknologiapäällikkö Tapio Virkkunen, Väestörekisterikeskus
 Hankepäälikkö Merja Aalto, Valtiokonttori, siht.

Organisoinnin ja prosessien kehityksen työryhmä

Neuvotteleva virkamies Max Hamberg, Valtiovarainministeriö, pj
 Hankepäälikkö Merja Aalto, Valtiokonttori siht.

Työryhmän työskentelyyn voi osallistua hallinnon kehittämisosastolta hallinnon kehittämisen asiantuntijoita tarpeen mukaan. Myös hankeryhmän jäsenet voivat osallistua työryhmän työskentelyyn. Suunnitelmien mahdollisia vaikutuksia virastojen ja laitosten henkilöstöön käydään läpi ohjausryhmän lisäksi niiden ministeriöiden kanssa, joita asia koskee.

Asiantuntijaverkosto,

joka koostuu hallinnonalojen hankkeen kuluessa ilmoittamista yhteyshenkilöistä hallinnonaloilla suunnitteilla ja käynnissä olevissa työasemaympäristön kehityshankkeissa.

Hankkeessa voidaan käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita Valtion IT-toiminnan johtamisyksikön hyväksymissä puitteissa. Hankeryhmän ja asiantuntijaverkoston kokoonpanoa voidaan tarvittaessa muuttaa ohjausryhmän päätöksellä.

Kustannukset ja rahoitus

Työ tehdään virkatyönä. Kokouspalkkioita ei makseta.

Kukin taustayhteisö vastaa edustajiensa matkakustannuksista.

Hankkeesta aiheutuvia asiantuntija- ja erilliskustannuksia voidaan maksaa momentilta 28.01.21.

Alivaltiosihteeri

Juhani Turunen

Ylijohtaja, Osastopäälikkö

Silja Hiironniemi

JAKELU

Johtoryhmä
 Hankeryhmä
 Valtioneuvoston hankerekisteri

TIEDOKSI

Osallistuvat organisaatiot